

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-151>

УДК 338.484

НОВИЙ ТУР ЯК ОСНОВНИЙ ВИД ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМТВА

NEW TOUR AS THE MAIN TYPE OF ACTIVITY OF A TOURISM ENTERPRISE

Олійник Валентина Дем'янівнакандидат географічних наук, доцент,
Міжнародний гуманітарний університет
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6451-556X>**Данілова Ольга Миколаївна**кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3800-6750>**Oliinyk Valentyna**

International Humanitarian University

Danilova Olha

Chernivtsi Yuriy Fedkovych National University

Туризм є однією з динамічних та інвестиційно привабливих галузей економіки для багатьох країн світу. Кожного року популярність набувають різні види туризму. Особливим, набираючим оберти видом туризму є гастрономічний туризм. Освоєння даного напрямку, в умовах конкуренції на ринку туристичних послуг є актуально для туристичних підприємств. У статті проведений теоретичний аналіз наукових досліджень з питань гастрономічного туризму. Для вирішення мети роботи, проведені соціологічні опитування, досліджені пропозиції туристичних підприємств. Пропонований гастротур є новим на туристичному ринку країни. Грунтуючись на дослідженнях, можна стверджувати, що гастрономічний тур до Лондона буде користуватися попитом. В програму включені привабливі гастрономічні локації та атрактивні об'єкти. Гастрономічний туризм є однією з головних складових сталого розвитку туризму у світі та має всі перспективи для залучення нових дестинацій та подальшої популяризації цього виду туризму й відповідних локацій.

Ключові слова: туризм, тур, локації, туристичне підприємство.

Tourism has become an integral part of the economy for many countries around the world. Due to its cultural, historical, natural and architectural attractions, it is a popular holiday destination. However, it is also important to consider not only the material heritage but also the spiritual aspects, such as traditions, mentality and habits. Gastronomic tourism, a special type that is gaining popularity, is the focus of this work. The aim is to analyze the tourism potential of London and create a new gastronomic youth tour at affordable prices based on the existing research. For the purposes of this work, sociological surveys were conducted and the offers of tourist enterprises were investigated. No gastronomic tours exist from Ukraine to the UK. In addition, we analyzed relevant offers within the country itself and identified three gastronomic excursions in London. This proposed food tour is a new product on the country's tourist market. The choice of destination in the UK was motivated by several factors: the European location, which is popular with tourists; a stable political and economic environment; available prerequisites for a tour (history of English cuisine and various gastronomic options); a developed tourist infrastructure that dispels the myth that English cuisine is bland and uninteresting. A unique program has been developed that combines gastronomy and cultural and historical heritage. The proposed tour is a new addition to the country's tourism market, and based on research, it is argued that with a favorable political and socio-economic situation, a gastronomic tour of London will be in high demand. The program includes attractive gastronomic destinations, interesting sites, and UNESCO monuments, as well as free time for independent exploration. Gastronomic venues are selected based on traditional and contemporary trends in culinary arts. One of the benefits of our tour is its shorter duration, increased price transparency, and reduced traveler expenses. Gastronomic tourism is one of the main components in sustainable tourism development worldwide, which has the potential to attract new destinations and promote this type of tourism further.

Key words: tourism, tour, locations, travel company.

Постановка проблеми. Туризм став невід'ємною галуззю економіки для багатьох країн світу. Завдяки культурно-історичним, природним, архітектурним пам'яткам туризм є популярним напрямом відпочинку. При цьому, важливо враховувати не тільки матеріальну спадщину, а й духовні аспекти: традиції, менталітет, звички.

Особливим, набираючим оберти видом туризму є гастрономічний туризм. До відкриття терміна «гастрономічний туризм» багато мандрівників пізнавали гастрономічну складову території, обираючи конкретну місцевість для відвідування, де головним фактором є їжа, навіть не підозрюючи, що вони роблять вибір, ґрунтуючись на національній кухні, техніці приготування і виключної майстерності кухарів. Наразі у світі надзвичайно популярними є гастрономічні тури і висвітлення питання про гастрономічний туризм є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гастрономічний туризм привертає все більшої уваги науковців. Ґрунтовні дослідження щодо сутності, функцій, особливостей розвитку еногастрономічного туризму та оцінки туристичного потенціалу різних регіонів України представлена колективом авторів [2], Гастрономічний туризм як науку розглядають В. Корнілова та Н. Корнілова [5], Д. Басюк аналізує стан та перспективи розвитку гастрономічного та винного туризму на теренах країни, пропонує інноваційні шляхи удосконалення даного продукту [3]. Г. Фесенко розглядає гастрономічний туризм як актуальний тренд розвитку регіонів. Аналіз теоретичного матеріалу та дослідження регіонів дали можливість автору обґрунтувати види гастрономічного туризму в Україні та вказати локації [17]. Гастрономічний туризм як спосіб пізнання культурної спадщини країн чи регіонів світу розглядають О. Михайлюк, О. Хумаров [6].

Важливим засобом розвитку туристичних регіонів вважають М. Рубіш, М Чорній саме гатрономічний туризм.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Таким чином ученими країни дуже широко розглядається гастрономічний туризм в дослідженнях сутності поняття, видів гатротуризму, потенціалу та дестинацій на території України. Робіт з пропозиціями гастрономічних турів, в зарубіжні країни – практично не має.

Метою роботи є аналіз туристичного потенціалу міста Лондон, створення нового молодіжного гастрономічного туру за доступними цінами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Гастрономічний туризм – це вид туризму, пов'язаний із ознайомленням виробництва, технологією приготування та дегустацією національних страв і напоїв, а також кулінарними традиціями народів світу [4]. З організаційної точки зору гастрономічний туризм передбачає знайомство з особливостями технологій приготування місцевих харчових продуктів, історією і традиціями їх споживання, а також можливу участь туриста в приготуванні національних страв, відвідання кулінарних фестивалів та конкурсів. Гастрономічний туризм також можна вважати допоміжним інструментом у пізнанні культурної спадщини країн та регіонів світу, оскільки страви національної кухні є одним із елементів, що відображають спосіб життя, світогляд, традиції етносів [1].

Економічна та політична ситуація, конкурентність в країні вимагають від туроператорів нових туристичних продуктів. Відповідно поставленій меті, необхідно переконатися, що запропонований нами туристичний продукт буде новинкою на ринку, тому доцільно провести певні дослідження [8].

В першу чергу, ми визначились з потенційними клієнтами і дізнались, який туристичний продукт для них буде цікавим. Для дослідження уподобань потенційних відвідувачів обрано метод анкетування. Після того, як була завершена розробка анкети, за допомогою спеціальної форми в «Google Диск» розпочалось онлайн-опитування, в якому прийняло участь 200 респондентів. Вікова категорія учасників анкетування становлять особи від 20 років до 65 років.

На питання, який туристичний продукт Ви б обрали?

*класичні, існуючі *нові, оригінальні
уточніть уподобання: * культура
*спорт *смак.

78% респондентів висловились за новий туристичний продукт і 53% обрали гастрономію (смак). Отже, ми визначились з новим туристичним продуктом – гастрономічний тур.

Наступним дослідженням буде уточнення пропозицій з гастрономічного туризму на теренах України за даними 2021 р. (табл. 1).

Отже, гатротури представлені на території країни західними областями та Одеським регіоном. За кордон туристичні підприємства пропонують тури до Грузії, Франції, Португалії, Іспанії, Італії та Турції. В Україні гатротури терміном від 1 до 2 днів, закордонні від 5 днів. Короткотермінових турів на вихідні

Таблиця 1

Пропозиції з гастрономічних турів в Україні

Назва підприємства (місце реєстрації)	Види послуг (турів)	Характеристика гастротурів (назва, локації)	Термін перебування	Ціна
1	2	3	4	5
Voyage Club оператор подорожей (Україна, Київ).	Туристичні подорожі	Грузія: тур «Як джигіти козаків зустрічали», локації: Кутаїсі, Тбілісі, Тифліс, Сигнаги, Кахетія, Телаві). – Дегустації; конкурси; смачні страви та можливість взяти участь у майстер-класах.	5 днів	700 \$
Vidviday туроператор (Україна, Львів).	Туристичні подорожі по Західній Україні	Закарпаття: тур «Сиро-винний тур Закарпаттям», локації: Мукачево, Берегівське вулканічне низькогір'я, Пилипець, Стрий). – Пропонується екскурсії у палац Шенборна, озером Синевир та огляд водоспаду Шипіт, дегустація вина та сирів Закарпаття.	2 дні	80 \$
		Карпати: тур «Карпатські новинки з а 5 днів», локації: Стрий, Чинадієво, Косино, Ботар, Хуст, Велятино, Перечин, Воеводино). – Пропонується екскурсії у замок Сент-Міклош, місту Хуст, відвідання фабрики капелюхів та страусиної ферми. Дегустація повидла та ковбаси, сирів та закарпатських страв.	5 днів	140 \$
Gastrotravelclub Агенство з гастротуризму (Україна, Київ)	Організація гастрономічних та винних турів по світу	Франція: тур «Їжа для розуму», локації: Прованс, Нормандія, Шампань, Ельзас) – Дегустація вин, майстер-класи у школі Поля Бокюза, відвідання французьких ферм, стародавніх абатств, дегустації на місцях равликів ескарго та бреську пулярку.	6 днів	2900\$
		Італія: тур «Їжа для розуму», локації: Неаполь, Сицилія, Апулія, Тоскана, Гарда. – Екскурсії, історія білого трюфеля, майстер-класи.	6 днів	2300\$
		Португалія: тур «Їжа для розуму», локації: Мадейра, Лісабон – Майстер-класи, дегустації, відвідування виноробні, секрети виробництва мадери.	8 днів	2420\$
		Турція: тур «Їжа для розуму», локації: Стамбул – Спробуєте їжу у ресторанах Стамбула, відвідаєте кулінарні та кофейні майстер класи, покатаєтеся на яхтах вздовж Босфору, поїдете до виноробні та рибної таверні.	5 днів	1400\$
		Іспанія: тур «Їжа для розуму», локації: Країна Басків. Відвідання ресторанів, дегустація вин, майстер-класи.	6 днів	2300\$

Продовження Таблиці 1

1	2	3	4	5
«Семья» Бюро подорожей (Україна, Одеса)	Надання туристичних послуг з вибору екскурсій по світу та Україні	Грузія: тур «Свято збирання винограду в Грузії», локації: Тбілісі, Хашми, Сігнахі, Цинандалі, Телаві, Гомборі) – Експерсії Сігнахі Цинандалі, Телаві, Гомборі, майстер-клас з приготування хінкалі, дегустація вин.	5 дні	Від 600\$
		Україна, Миколаїв тур «Європейська сироварня та Центр культури вина «Шабо»», локації: Миколаїв, Тилігульський лиман) – Експерсіє, дегустації.	1 день	Від 100\$
		Україна: тур «Хмільне Закарпаття», локації: Одеса, Верхня Грабовниця, Мукачево, Косине, Берегове, Іза, Міжгір'я, Колочава, Келечин, Подобовець, Львів) – ідвідання локацій, купалень, дегустації вин та палинок, відвідування оленячої ферми, міні-експерсія, алко-квест, дегустація та набір похмільної води, настоянок.	2 дні	Від 120\$
		Україна: тур «Вилкове: Дунайська дельта – 0 км», локації: Одеса, Вилкове) – Пішохідна експерсія старою частиною міста з відвідуванням ериків – каналів (вулиць) української Венеції, водна експерсія дельтом на прогулянковому судні на територію Дунайського біосферного заповідника з відвідуванням заповідного узмор'я. Висадка на косі на «0 КМ Дунаю» Дегустація рибальською дунайською юшкою, вином «Новак».	1 день	Від 40\$
«ЕтноСвіт» Туристична компанія (Україна, Київ, Львів)	Надання туристичних послуг з вибору експерсій по Україні	Україна: тур «Закарпатське божоле – свято молодого вина», локації: Львів, Ужгород, Берегове, Мукачево, Чинадійово – Свято молодого вина «Закарпатське Божоле», експерсії в палаци та замки, термальні води Закарпаття, унікальні пам'ятки та гірські краєвиди.	2 дні	Від 60\$
		Україна : тур «Сировинний тур Закарпаттям та цвітіння сакури», локації: Львів, Санаторій Карпати, Мукачево, Берегове, Виноградів, озеро Синевир, Пилипець) – Купання в термальному басейні, дегустація вин, експерсії палацом Шенборна та Мукачівським замком, казкові види квітучих сакур, озеро Синевир та водоспад Шипіт, буйволина ферма та багато іншого.	2 дні	Від 70\$
		Україна: тур «Полтавські галушки», локації: Київ, Полтава – експерсійний тур в Полтаву з дегустацією.	2 дні	Від 80\$
		Україна: тур «Масляна в українському селі» локації: Київ, село Бузова – Давньослов'янське язичницьке свято Масляна символізує собою прихід весни, сонця і тепла. Дегустації, гуляння, конкурси, експерсійна програма.	1 день	Від 50\$

Джерело: власна розробка авторів

за прийнятними цінами в Україні не розроблені. В цілому ціни на гастро тури є вищими, ніж на рекреаційні або культурно-пізнавальні тури.

Наш вибір дестинації туру випав на Велику Британію з наступних причин:

- європейський регіон, що користується попитом у туристів;
- стабільна політична та економічна ситуація;
- наявні передумов для туру (історія англійської кухні, різні гастропрямки);
- розвинена туристична інфраструктура;
- розвіювання міфу про несмачну та однотипну англійську кухню.

За нашими дослідженнями існуючих гастрономічних турів до Великої Британії з України не має. Є компанія, зареєстрована в США, яка надає широкі пропозиції з гастрономічного туризму. Далі ми продовжили дослідження і з Інтернет ресурсів виявили, які ще є пропозиції з обраної тематики у Великій Британії [9–13].

1. Пішохідна дегустаційна екскурсія традиційної англійської кухні в Лондоні («Traditional English Food Tasting Walking Tour in London») від компанії «Лондонські гастрономічні тури» («London Food Tour»).

2. Гастрономічний тур по Грінвічу («Greenwich Food Tour in London») від компанії «Королівські тури Грінвічем» («Greenwich Royal Tours»).

3. Таємні гастрономічні тури: Лондонський міст («Secret Food Tours: London Bridge») від компанії «Таємні гастрономічні тури» («Secret FoodTours»).

4. Гастрономічний тур по Іст-Енду («East End Food Tour») від компанії «Їстівна Європа» («Eating Europe»).

Дані пропозиції мають назву турів, проте це екскурсії, так як їх тривалість менше однієї доби.

Основні напрями туристичної діяльності останні роки включали міський туризм, відвідування найвідоміших туристичних місць, відвідування історичних пам'яток, активний відпочинок і дозвілля, сільський туризм, культурні, музичні, спортивні події, спортивний та екстремальний туризм, освітні тури.

Найчастіше туристи долучаються до міського туризму (55,7%), що включає обіди в ресторанах, шопінг, відвідування пабів, спілкування з місцевими жителями, відвідування парків або садів, відвідування музеїв чи художніх галерей, барів та нічних клубів,

салонів краси та спа-зон. Отже, одним із затребуваних моментів відвідання країни є гастрономія у складі міського туризму. Нами пропонується гастрономічний тур до Великої Британії «Смак Лондону».

За метою туристи Великої Британії розподіляться наступним чином: близько 11,8% відвідувань пов'язані з візитами всесвітньо відомих туристичних місць, відомих пам'яток, споруд, екскурсій, зоопарків, акваріумів або інших пам'яток дикої природи, участю у літературних, музичних, телевізійних, кінофестивалях; окремо виділяється відвідування історичних пам'яток (10,6%) – замків чи історичних будівель, культових споруд тощо; 8,7% туристів займаються різними видами активного відпочинку і дозвілля, таких туристів цікавлять прогулянки в сільській місцевості та в горах, вздовж узбережжя, гра у гольф та риболовля; до сільського туризму долучаються 6,4% відвідувачів Великої Британії; культурні, музичні, спортивні події привертають увагу 5,8% туристів, включаючи відвідування театрів, мюзиклів, опери, балету, музичних подій, перегляд спортивних змагань у прямому ефірі тощо; 0,5% туристів приїждять, щоб долучитися до спортивного та екстремального туризму.

Окрему нішу займає освітній туризм, відвідувачі прибувають до країни з метою вивчення англійської мови.

Отже, ми переконалися, що цілеспрямованих гастрономічних турів у Велику Британію з інших країн, які б займали певний напрямок – не має, проте гастрономічні екскурсії користуються попитом.

Географія туризму у Великій Британії характеризується диверсифікованістю. Однак найбільш популярним туристичним центром країни залишається – Лондон, на який приходить 52,6% від загальної кількості туристичних прибуттів.

Чому саме Лондон є центральним та єдиним пунктом нашого туру?

- Лондон – столиця країни;
- наявність пам'яток історії й архітектури, що належать до різних епох, пам'яток історичних місць, музеїв, зокрема художніх, історичних, літературних, пов'язаних із життям відомих письменників, учених, державних і військових діячів;
- наявність об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО (Вестмінстерський замок, Вестмінстерське абатство, церква Сент-Маргарет, Лондонський Тауер, Морський Грінвіч (передмістя), Королівський ботанічний сад (передмістя);

- розвинена туристична інфраструктура, а саме потужний готельно-ресторанний комплекс, розгалужена сучасна транспортна система;
- наявність у країні світових фінансових і торгових центрів;
- наявність різноманітних подій культурного та спортивного життя;

- наявність великої кількості центрів гастрономічного туризму;
- вигідне транспортне з'єднання з Україною.

Єдиний пункт маршруту обґрунтовується тим, що тур короткотерміновий і витратити час на переїзди по містах не має сенсу.

Нами розроблена програма туру табл. 2.

Таблиця 2

Програма туру

День	Час/переїзд	Опис маршруту
1	2	3
1	10:00 – 10:30	Збір групи біля станції метро Ерлз Корт (Earl's Court), яка знаходиться біля хостелу. Відправлення групи на метро до станції Грін Парк (Green Park Station).
	10:30 – 10:40	Прибуття на кінцеву станцію Грін Парк (Green Park Station). Пішохідна прогулянка до ресторану «The Wolsley».
	10:40 – 12:30	Оглядова екскурсія по ресторану «The Wolsley». Сніданок.
	12:30 – 12:50	Пішохідна прогулянка головною торговельною вулицею Пікаділлі до ринку Боро (Borough Market).
	12:50 – 13:00	Прогулянка та екскурсія по ринку Боро (Borough Market). Купівля локальних продуктів на ринку. Перекус в фуд-корті «Furness Food Hut».
	13:00 – 15:00	Вільний час для відвідання магазинів, бутиків та кіосків на вулиці Пікаділлі.
	15:00 – 15:15	Збір групи біля станції метро Пікаділлі (Piccadilly Circus Station). Прогулянка до ресторану «The Sketch».
	15:15 – 18:00	Оглядова екскурсія по ресторану «The Sketch» по всім залам. Вечеря.
	18:00 – 18:30	Відправлення групи до хостелу або закінчення екскурсії на місці за бажанням туристів. До хостелу можна дістатися за допомогою метро: станція Пікаділлі (Piccadilly Circus Station) – станція Ерлз Корт (Earl's Court). Вільний час.
2	10:00 – 10:40	Збір групи біля станції метро Ерлз Корт (Earl's Court), яка знаходиться біля хостелу. Відправлення групи на автобусі до кафе «Terry's Cafe London».
	10:40 – 12:00	Сніданок у кафе «Terry's Cafe London». Розповідь екскурсовода про улюблене місце жителів Лондона для сніданків.
	12:00 – 12:40	Відправлення групи до Кенсінгтонського палацу автобусом.
	12:40 – 15:00	Прибуття групи до точки. Екскурсія по Кенсінгтонському палацу, оранжереї, Гайд парку (Hyde Park).
	15:00 – 17:00	Традиційне англійське чаювання в ресторані «The Kensington Palace Pavilion».
	17:00 – 18:00	Збір групи біля Кенсінгтонського палацу. Відправлення до пабу «The Mayflower Pub» автобусом. Оглядова екскурсія з автобусу по центру міста з екскурсоводом.
	18:00 – 20:00	Прибуття групи до точки. Історія появи відомого закладу від екскурсовода. Вечеря в пабі «The Mayflower Pub».
	20:00 – 21:00	Відправлення групи до хостелу або закінчення екскурсії на місці за бажанням туристів. До хостелу доставить туристів автобус. Вільний час.

Продовження Таблиці 2

1	2	3
3	10:00 – 10:50	Збір групи біля станції метро Ерлз Корт (Earl's Court), яка знаходиться біля хостелу. Відправлення групи на автобусі до ресторану «Duck & Waffle».
	11:00 – 12:30	Сніданок у ресторану «Duck & Waffle». Розповідь екскурсовода про заклад.
	12:30 – 14:00	Прогулянка з екскурсоводом по центру Лондона (Лондонський міст, Тауерський міст та інші пам'ятки). Прямування до кафе «Franco Manca».
	14:00 – 15:00	Обід в італійському кафе «Franco Manca». Коротка історія екскурсовода про улюблене місце жителів Лондона для смакування піци.
	15:00 – 15:30	Відправлення до ресторану японської кухні «Inamo Covent Garden» автобусом.
	15:30 – 17:00	Вечеря у ресторані японської кухні «Inamo Covent Garden».
	17:00 – 17:30	Відправлення групи до хостелу або закінчення екскурсії на місці за бажанням туристів. До хостелу доставить туристів автобус. Збори та трансфер до аеропорту

Джерело: власна розробка авторів на основі [15; 16; 18–23]

Тур розрахований для молоді та людей середнього віку. Приблизна вартість такого туру з урахуванням всіх заходів становитиме 20000 грн. Переліт не враховувався, у зв'язку з ситуацією в країні та невизначеністю точки відльоту. Для прикладу: переліт Кишенів – Лондон займає 3 год.40 хв., вартість квитка від 845 грн. Для проживання нами обрана оренда апартаментів «Містка сімейна спальня в Кенсінгтоні». Розташування в центрі Лондона, ціни нижчі ніж в готелях, приблизна вартість 3000 грн. за добу за кімнату з 4-ма ліжками [7]. Вартість даного гастрономічного туру значно нижча ніж вартість попередньодосліджених пропозицій. Даний тур організовується для туристського класу споживачів. Група складається з 4 осіб. Віза, проживання, проїзд на орендованому автобусі, послуги гіда, страхування, харчування включені у вартість туру [14]. Не включено у вартість особисті витрати.

Висновки. Пропонований тур є новим на туристичному ринку країни. Грунтуючись на дослідженнях можна стверджувати, що при сприятливій політичній та соціально-економічній ситуації в країні гастрономічний тур

до Лондона буде користуватися попитом. В програму включені привабливі гастрономічні локації, атрактивні об'єкти та пам'ятки ЮНЕСКО. Є вільний час для індивідуальних прогулянок. Гастрономічні заклади підібрані з урахуванням традиційних та сучасних тенденцій кулінарного мистецтва. Рентабельність продажів становить 15%. Кількість турів, яка необхідна для забезпечення беззбитковості діяльності туристичного підприємства складає 8 турів на місяць.

При розрахунку туру ми врахували всі можливі позиції в тому числі і відкриття візи, яка є однією з дорогих послуг. Значна кількість туристичних компаній не включають у вартість туру вартість візи, щоб знизити ціну, а згодом запропонувати свої послуги з оформлення. Однією з переваг нашого туру є короткотерміновість, максимальна цінова прозорість і зменшення витрат подорожуючих.

Гастрономічний туризм є однією з головних складових сталого розвитку туризму у світі та має всі перспективи для залучення нових DESTINATION та подальшої популяризації цього виду туризму й відповідних локацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Всесвітня асоціація гастротуризму. URL: <https://worldfoodtravel.org/> (дата звернення 09.04.2024 р.).
2. Винний та гастрономічний туризм: глобальні тренди та локальні практики : монографія / Д. І. Басюк, І. Я. Антоненко, Арпуль О. В. та ін. за наук. ред. Д. І. Басюк. Вінниця : ПП «ТД «Едельвейс і К», 2017. 318 с.
3. Басюк Д. І. Інноваційний розвиток гастрономічного туризму в Україні. *Наукові праці НУХТ*. 2012. № 45. С. 128–132.

4. Гастрономічний туризм: лікнеп для початківців. URL: <https://www.biletik.aero/handbook/blog/gastronomicheskiy-turizm-likbez-dlya-nachinayushchikh/> (дата звернення: 09.04.2024).
5. Корнілова В. В., Корнілова Н. В. Сучасні тенденції розвитку гастрономічного туризму. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6112> (дата звернення: 09.04.2024).
6. Михайлюк О. Л., Хумаров О. А. Перспективи розвитку гастрономічного туризму в Україні. *Економічні інновації*. 2020. Т. 22. Вип. 2 (75). С. 71–81.
7. Містка сімейна спальня в Кенсінгтоні. Airbnb. URL: https://www.airbnb.ru/rooms/11840791?adults=4&check_in=2021-07-05&check_out=2021-07-10&federated_search_id=819082b7-492d-4f69-9a40a9238d3f4676&source_impression_id=p3_1620308728_8cU1uNb0u8eWCiTU&guests=1 (дата звернення: 09.04.2024).
8. Рубіш М. А., Чорій М.В., Зеленська Л. В. Гастрономічний туризм як засіб активізації туристичних дестинацій. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*, 2020. Серія Економіка. Вип. 1(13). С. 61–66.
9. Національна кухня Англії. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/nacionalna-kuhnja-anglii.html> (дата звернення 03.04.2024 р.).
10. Офіційний сайт Terry's Cafe. URL: <https://terryscafe.co.uk/> (дата звернення: 03.04.2024 р.).
11. Офіційний сайт Inamo. URL: <https://www.inamo-restaurant.com/> (дата звернення: 05.04.2024).
12. Офіційний сайт Duck & Waffle. URL: <https://duckandwaffle.com/about-us/who-we-are/> (дата звернення 05.04.2024).
13. Офіційний сайт Мішлен. URL: <https://guide.michelin.com/en/gb/greater-london/london/restaurants> (дата звернення: 09.04.2024).
14. Режим тимчасового в'їзду до Великобританії. Офіційний сайт департаменту консульської служби України. URL: <https://tripadvisor.mfa.gov.ua/?location=gb> (дата звернення: 09.04.2024).
15. Ресторани категорії Мішлен. Метрополь Вояж. URL: <https://metropole-voyage.com/tour/restorany-kategorii-mishlen/> (дата звернення: 09.04.2024).
16. Ринок Боро. У відпустку URL: https://www.votpusk.ru/country/dostoprim_info.asp?ID=14510 (дата звернення: 09.04.2024).
17. Фесенко Г. О. Гастротуризм як актуальний тренд сучасного розвитку туризму в Україні. *Ефективна Економіка*. 2021. № 5 С. 58–63
18. Visit Britain Shop. «A guide to English food and drink». URL: <https://www.visitbritainshop.com/world/articles/english-culinary-guide/> (дата звернення: 09.04.2024).
19. East End Food Tour. Eating Europe. URL: <https://www.eatingeurope.com/london/east-end-food-tour/> (дата звернення: 03.04.2024).
20. Greenwich Food Tour. Greenwich royal tours. URL: <https://www.greenwichroyaltours.com/greenwich-food-tour> (дата звернення: 07.04.2024).
21. Locals love: east end tours. Walk Eat Talk Eat. URL: <https://www.walkeattalkat.com/eastendtour> (дата звернення: 09.04.2024).
22. Taste of London: гастрономічний фестиваль. Foodfriends. URL: <https://foodfriends.ru/be-aware/calendar/taste-of-london-taste-of-london.html> (дата звернення: 09.04.2024).
23. Traditional English Food Tour. London food tour. URL: <https://londonfoodtour.com/tours/traditional-english-food-tour/> (дата звернення: 09.04.2024).

REFERENCES:

1. The official site of World Gastro Tourism Association (2021). Available at: <https://worldfoodtravel.org/> (accessed 29 April 2024)
2. Basyuk D. I., Antonenko I. Ya., Arpool A.V. et al. (2017). *Vinnij ta gastronomichnij turizm: global'ni trendi ta lokal'ni praktiki : monografiya* [Wine and gastronomic tourism: global trends and local practices: monograph]. Vinnitsya. For Science, "TD" Edelweiss & K", 318.
3. Basiuk, D. I. (2012). Innovacijnij rozvitok gastronomichnogo turizmu v Ukraini [Innovative development of gastronomic tourism in Ukraine], *Naukovi pratsi - Scientific works*, NUKhT, vol. 45, pp. 128-132.
4. Gastronomichnij turizm: liknep dlya pochatkivciv [Gastronomic tourism: educational program for beginners]. Available at: <https://www.biletik.aero/handbook/blog/gastronomicheskiy-turizm-likbez-dlya-nachinayushchikh/> (accessed 09 April 2024)
5. Kornilova, V. V., Kornilova, N. V. (2018). Suchasni tendencii rozvitu gastronomichnogo turizmu [Current trends in the development of gastronomic tourism]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, vol. 2, Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6112> (accessed 09 April 2024)

6. Mykhajliuk, O. L., Khumarov, O. A. (2020). Perspektivi rozvitku gastronomichnogo turizmu v Ukraïni [Prospects for the development of gastronomic tourism in Ukraine]. *Ekonomichni innovatsii – Economic innovations*, vol. 22, № 2 (75), pp. 71–81.
7. Mistka simejna spal'nya v Kensingtoni [Spacious family bedroom in Kensington]. Available at: https://www.airbnb.ru/rooms/11840791?adults=4&check_in=2021-07-05&check_out=2021-07-10&federated_search_id=819082b7-492d-4f69-9a40a9238d3f4676&source_impression_id=p3_1620308728_8cU1uNb0u8eWCiTU&guests=1 (accessed 09 April 2024)
8. Rubish, M. A., Chorij, M. V., Zelens'ka, L. V. (2020). Gastronomichnij turizm yak zasib aktivizacii turistichnih destinacij [Gastronomic tourism as a means of activating tourist destinations]. *Naukovyj visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu, Seriya Ekonomika – Scientific Bulletin of Mukachevo State University, economics series*, vol. 1(13), pp. 61–66.
9. Nacional'na kuhnya Anglii [National cuisine of England]. Available at: <https://jak.koshachek.com/articles/nacionalna-kuhnja-anglii.html> (accessed 03 April 2024)
10. Oficijnij sajt Terry's Cafe [Terry's Cafe official website]. Available at: <https://terryscafe.co.uk/> (accessed 04 April 2024)
11. Oficijnij sajt Inamo [Inamo official website]. Available at: <https://www.inamo-restaurant.com/> (accessed 03 April 2024)
12. Oficijnij sajt Duck & Waffle [Duck & Waffle official website]. Available at: <https://duckandwaffle.com/about-us/who-we-are/> (accessed 05 April 2024)
13. Oficijnij sajt Mishlen [Michelin official website]. Available at: <https://guide.michelin.com/en/gb/greater-london/london/restaurants> (accessed 09 April 2024)
14. Rezhim timchasovogo v'izdu do Velikobritanii. Oficijnij sajt departamenta konsul's'koï sluzhbi Ukraïni [Temporary departure regime from the UK. Official website of the Department of consular service of Ukraine]. Available at: <https://tripadvisor.mfa.gov.ua/?location=gb> (accessed 09 April 2024)
15. Restorani kategorii Mishlen. Metropol' Voyazh [Michelin restaurants. Metropol Voyage]. Available at: <https://metropole-voyage.com/tour/restorany-kategorii-mishlen/> (accessed 09 April 2024)
16. Rinok Boro. U vidpustku [Borough Market. On vacation]. Available at: https://www.votpusk.ru/country/dostoprim_info.asp?ID=14510 (accessed 09 April 2024)
17. Fesenko G. A. (2021). Gastroturizm yak aktual'nij trend suchasnogo rozvitku turizmu v Ukraïni [Gastronomy as an actual trend of modern tourism development in Ukraine]. *Efektivna Ekonomika – Efficient Economy*, vol. 5, pp. 58–63.
18. Visit Britain Shop. «A guide to English food and drink». Available at: <https://www.visitbritainshop.com/world/articles/english-culinary-guide/> (accessed 09 April 2024)
19. East EndFood Tour. Eating Europe. Available at: <https://www.eatingeurope.com/london/east-end-food-tour/> (accessed 03 April 2024)
20. Greenwich Food Tour. Greenwich royal tours. Available at: <https://www.greenwichroyaltours.com/greenwich-food-tour> (accessed 07 April 2024)
21. Locals love: east end tours. Walk Eat Talk Eat. Available at: <https://www.walkeattalkeat.com/eastendtour> (Accessed 09.04.2024).
22. Taste of London: gastronomichnij festival' [Taste of London: gastronomic festival]. Foodfriends. Available at: <https://foodfriends.ru/be-aware/calendar/taste-of-london-taste-of-london.html> (Accessed 09.04.2024).
23. Traditional English Food Tour. London food tour. Available at: <https://londonfoodtour.com/tours/traditional-english-food-tour/> (Accessed 09.04.2024).